

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Навчально-науковий медичний інститут

**Схвалено Вченою радою навчально-наукового
медичного інституту**

Протокол № 8 від «27» квітня 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію і порядок проведення

об'єктивного структурованого клінічного іспиту

зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»

у навчально-науковому медичному інституті Сумського державного

університету

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Стор.2
СумДУ		Версія 02

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту у ННМІ Сумського державного університету (далі – Положення) встановлює вимоги до складової атестації здобувачів ступеня вищої освіти магістр галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальностями 221 Стоматологія, 222 Медицина і 228 Педіатрія у формі об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту (далі ОСКІ).

1.2. Положення розроблене на підставі Закону України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року; Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року; Постанови Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 р. №334 «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я»; Наказу Міністерства охорони здоров'я від 19 лютого 2019 року № 419 «Про затвердження Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів»; Положення про організацію освітнього процесу в Сумському державному університеті (версія 03) від 15 листопада 2021 року; Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій з атестації здобувачів вищої освіти (версія 03) від 22 січня 2020 р.

1.3. Об'єктивний структурований клінічний іспит (ОСКІ) (Objective Structured Clinical Examination – OSCE) – це іспит, яким визначається готовність випускника до провадження професійної діяльності відповідно до вимог стандартів вищої освіти та тимчасових стандартів, під час якого оцінюються клінічна майстерність і відповідні компетентності шляхом демонстрації практичних (клінічних) знань і навичок на реальному об'єкті (людина) або на моделі (фантом, муляж, симулятори тощо).

Основні принципи ОСКІ:

об'єктивний – усі здобувачі виконують завдання однакової складності; результати оцінюють із застосуванням стандартного інструменту (чек-листа);

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Стор.3
СумДУ		Версія 02

структурований – структурна організація іспиту забезпечується переміщенням здобувача за певним маршрутом сталої кількості спеціально обладнаних приміщень – «станцій ОСКІ», де виконують завдання в однакових умовах за однаковий час. Станція ОСКІ – стандартизоване обладнане місце (приміщення) для короткочасної взаємодії здобувача з пацієнтом/клінічною ситуацією під час ОСКІ з метою оцінювання цільових компетентностей здобувача за стандартизованим сценарієм та протоколом, в умовах, наближених до реальних;

клінічний – створення ситуацій, максимально наближених до клінічних (кейси), в яких здобувачі вищої освіти застосовують набуті теоретичні знання та практичні навички.

іспит – оцінка компетентностей та навичок здобувачів вищої освіти на підставі принципів об'єктивності, структурованості та наближення до реальної клінічної ситуації за допомогою стандартної оціночної шкали.

1.4. ОСКІ, як складова атестації перевіряє готовність випускника здійснювати на реальному об'єкті майбутньої професійної діяльності (людина) або на моделі такого об'єкту (фантом, муляж, ситуаційне завдання тощо) виробничі функції, які неможливо оцінити методом стандартизованого тестування, а саме:

1) Комунікативні навички.

2) Практичні (мануальні) навички: базові практичні компетентності (фізикальне обстеження пацієнта), візуальне, пальпаторне, перкутивне або аускультативне виявлення і інтерпретація синдромів чи симптомів, використання додаткових методів обстеження та інтерпретації отриманих результатів.

3) Маніпуляції.

4) Когнітивні навички.

1.5. В ОСКІ входять базові клінічні дисципліни:

1) Зі спеціальностей «Медицина», «Педіатрія»:

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення	Стор.4
СумДУ	об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Версія 02

- внутрішня медицина;
- хірургія з дитячою хірургією;
- педіатрія з дитячими інфекційними хворобами;
- акушерство та гінекологія;
- гігієна, соціальна медицина, громадське здоров'я.

2) Зі спеціальності «Стоматологія»:

- терапевтична стоматологія;
- хірургічна стоматологія;
- ортопедична стоматологія;
- стоматологія дитячого віку.

1.6. Оцінка клінічної компетентності випускника будується на комплексній оцінці володіння навичками під час проходження станцій, на яких моделюються різноманітні клінічні ситуації. Станція ОСКІ – це стандартизоване обладнане місце для короткочасної (7 хвилин) взаємодії здобувача з реальним чи стандартизованим пацієнтом (клінічна станція) для виконання процедур, маніпуляцій, додаткових методів дослідження та інтерпретації їх результатів (практичні станції).

1.7. До складання ОСКІ допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали в повному обсязі навчальний план зі спеціальності. ОСКІ є складовою частиною атестації випускників (ЄДКІ) і відбувається у період, встановлений графіком освітнього процесу та розкладом атестації.

1.8. ОСКІ проводиться екзаменаційною комісією, яка створюється в університеті, відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій з атестації здобувачів вищої освіти у Сумському державному університеті (версія 05), зі змінами, внесеними наказом ректора №0233-І від 25.05.2022.).

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Стор.5
СумДУ		Версія 02

2. Підготовка до проведення ОСКІ

2.1. ОСКІ проводять у спеціально облаштованих аудиторіях, із залученням обладнання симуляційного центру, що дозволяє створити умови для повноцінного огляду пацієнта, інтерпретування інструментальних і лабораторних методів обстеження, моделювання клінічних ситуацій (кейсів) та демонстрації здобувачем практичних навичок. Кожна станція облаштована в окремій кімнаті, які розташовані поруч одна з одною. Якщо для виконання завдання не використовується стандартизований пацієнт, то в одній кімнаті можна розмістити дві станції. На дверях кожної кімнати чітко вказують номери станцій та їх назву.

2.2. Перелік практичних навичок, які виносяться на ОСКІ та алгоритми їх виконання розробляють відповідні кафедри, на основі діючих протоколів та стандартів надання медичної допомоги. Кафедри готують методичне забезпечення ОСКІ (завдання, сценарії, алгоритми, чек-листи). Сценарії мають бути адаптовані до технічних можливостей ННМІ. За якість методичного забезпечення відповідальність покладається на завідувачів кафедр.

2.3. Переліки практичних навичок з кожної екзаменаційної дисципліни та алгоритми їх виконання мають бути схвалені на засіданні відповідної випускової кафедри та затверджені Вченою радою ННМІ. Переліки практичних навичок та алгоритми їх виконання розміщуються на веб-сторінці кафедр. Деталі клінічних сценаріїв здобувачам не розголошують.

2.4. Методичне забезпечення станцій (паспорт сценарію) включає такі складові:

1) Загальна інформація:

- назва компетентностей, які оцінюються навичкою;
- назва дисципліни, курс, на якому її вивчають;
- матеріально-технічне забезпечення сценарію.

2) Завдання для здобувача з описом умови задачі, чи іншою відповідною інформацією, необхідною для виконання завдання (результати лабораторних та

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Стор.6
СумДУ		Версія 02

інструментальних досліджень, фотографії або відео зображення хворих, імітатори шумів та ін.).

3) Алгоритми дій здобувача при виконанні певної клінічної ситуації (перелік комунікативних, мануальних дій та діагностично-лікувальної тактики).

4) Бланк перевірки якості виконання навички (контрольний лист «чек-лист»).

5) Легенда та інструкція для стандартизованого пацієнта (за потреби).

3. Методика і регламент проведення ОСКІ

3.1. Для спеціальностей «Медицина» і «Педіатрія» ОСКІ проводять в один етап (10 станцій): внутрішня медицина (2 станції); педіатрія з дитячими інфекційними хворобами (2 станції); гігієна, соціальна медицина, громадське здоров'я (2 станції), хірургія з дитячою хірургією (2 станції); акушерство та гінекологія (2 станції). Для спеціальності «Стоматологія» ОСКІ відбувається в один етап (8 станцій): терапевтична стоматологія; хірургічна стоматологія; ортопедична стоматологія; стоматологія дитячого віку.

3.2. Екзаменаційні групи формуються з розрахунку 1 особа на 1 станцію, відповідно до кількості станцій при складанні ОСКІ за певною спеціальністю. Усі здобувачи такої групи складають іспит одночасно. При цьому вони проходять однакові випробування з послідовним переходом від станції до станції за індивідуальним маршрутом.

3.3. Іспит розпочинається о 9:00 відповідно до розкладу атестації та схеми-графіка маршрутів складання ОСКІ. Здобувачи з'являються за 30 хвилин до початку іспиту для реєстрації та інструктажу. У разі несвоєчасного прибуття здобувача (прибуття після початку екзамену) рішення про його допуск для складання ОСКІ приймає голова екзаменаційної комісії.

Здобувач зобов'язаний мати при собі медичний одяг, стетофонендоскоп, змінне взуття, бейджик, документ, який підтверджує особу.

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення	Стор.7
СумДУ	об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Версія 02

Під час реєстрації відбувається ідентифікація особи здобувача та присвоєння ідентифікаційного номера, що складається з номера екзаменаційної групи, номера зміни, номера станції з якої починає іспит. Під час інструктажу здобувачів знайомлять із правилами і форматом проведення ОСКІ, порядком проходження станцій (маршрутом). Перед початком іспиту здобувачі на аркуші відповіді підписують фразу про ознайомлення з регламентом іспиту, конфіденційністю і нерозголошення завдань, дотриманні принципів академічної доброчесності при виконанні ОСКІ.

3.4. Час виконання завдання на кожній станції – 7 хвилин. Початок та закінчення виконання завдання на станції озвучується сигналом дзвінка або екзаменатором. Під час іспиту екзаменатор не втручається у процес виконання завдання, а лише оцінює дії здобувача – проставляє відмітки у чек-листі. Екзаменатор може звернутися до здобувача у випадку порушення ним правил техніки безпеки, правил поведінки чи за інших непередбачених ситуацій. Здобувач може звернутися до екзаменатора при погіршенні самопочуття чи в разі інших форс-мажорних обставин. Якщо здобувач не впорався із завданням, він має перервати роботу і перейти на наступну станцію, якщо закінчив раніше – залишається у кімнаті до сигналу. Перерва на перехід між станціями становить 1 хвилину.

3.5. Для підтвердження об'єктивності оцінювання здобувачів під час ОСКІ на кожній станції проводиться відеозапис виконання здобувачем клінічного чи практичного завдання. У випадку незгоди здобувача з результатами оцінювання екзаменатором у чек-листі виконання завдання екзаменаційна комісія у присутності здобувача може переглянути відеозапис та прийняти остаточне рішення.

3.6. Здобувач може бути відсторонений від складання ОСКІ у випадку порушення порушення норм етики та морального кодексу, а також принципів академічної доброчесності, а саме:

- використання мобільного телефону чи інших гаджетів під час іспиту;

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Стор.8
СумДУ		Версія 02

- зафіксований факт розмови здобувачів один з одним під час проходження станцій;
- зафіксований факт розмови здобувача з екзаменатором під час складання іспиту, якщо це не обумовлено виконанням завдання на станції;
- зафіксована спроба копіювання здобувачем завдання станції на будь-який носій інформації.

Якщо зафіксовано факт поширення здобувачем будь-якої інформації про іспит іншим особам, результати складання ОСКІ цього здобувача анулюються та він вважається таким, що не склав іспит. Особа, яка зафіксувала порушення повідомляє про це у письмовій формі Голову екзаменаційної комісії. Рішення про анулювання результатів іспиту здобувача приймається шляхом відкритого голосування на засіданні екзаменаційної комісії з оформленням відповідного протоколу.

4. Оцінювання здобувачів під час проведення ОСКІ

4.1. Оцінка роботи здобувача на станції ОСКІ проводиться за контрольним листом (чек-листом), який складений на основі оцінювання повноти виконання випускником алгоритму дій у певній клінічній ситуації та критеріїв оцінювання практичної навички. На кожній станції екзаменатор оцінює усі етапи виконання завдання і визначає загальну суму балів.

4.2. Максимальна оцінка за виконання завдання на станції ОСКІ становить 1 (один) бал:

1 бал (виконано) – залежно від завдання ставиться здобувачу, який вільно орієнтується в патології, що виявлена у хворого, вірно інтерпретує дані клінічної картини, вміє аргументовано диференціювати її з іншими захворюваннями, в повному обсязі проводить інтерпретацію результатів лабораторних та інструментальних досліджень, правильно обґрунтовує попередній клінічний діагноз, демонструє вірний алгоритм та виконання невідкладної допомоги, обґрунтовує детальний план і об'єм лікування

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Стор.9
СумДУ		Версія 02

(етіотропного, специфічного, патогенетичного, симптоматичного), знає дози препаратів, способи їх уведення, тривалість застосування та можливі побічні дії.

0,5 бали (виконано не повністю) – ставиться здобувачу, допускає помилки в інтерпретації клінічної картини та диференціюванні її з іншими захворюваннями, нечітко трактує діагностичне значення показників додаткових методів дослідження, але вірно встановлює попередній клінічний діагноз, допускає несуттєві помилки демонстрації невідкладної допомоги, робить помилки у дозуванні препаратів, способах їх уведення, тривалості застосування.

0 балів (не виконано) – ставиться здобувачу, який припускає принципово важливі помилки в інтерпретації клінічної картини захворювання, поверхнево оцінює діагностичне значення показників додаткових методів дослідження, невірно встановлює клінічний діагноз, допускає визначальні помилки у наданні невідкладної допомоги, не знає фармакологічні групи препаратів, їх дози, способи введення та тривалість застосування при зазначеній патології.

Кожному етапу виконання завдання на станції присвоюється певна частина балу, залежно від складності. Шкала оцінювання завжди однакова для однієї станції ОСКІ, але на різних станціях може бути різною, залежно від елементів вирішення клінічної задачі, їх кількості, складності виконання тощо. Деякі сценарії можуть мати критичні точки, у разі невиконання яких усе завдання вважається невиконаним.

Після проходження всіх станцій підбивається підсумок балів. ОСКІ вважається складеним, якщо здобувач після проходження всіх станцій набрав не менше ніж 60 відсотків максимальної кількості балів.

4.3. За результатами проходження відповідних станцій випускникам виставляється одна результуюча оцінка за ОСКІ.

4.4. Результат з кожної дисципліни визначається: у балах 200-бальної шкали; в оцінках традиційної 4-бальної шкали (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 –

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Стор.10
СумДУ		Версія 02

«задовільно», 2 – «незадовільно») та за шкалою європейської кредитно-трансферної системи ECTS. Усі результати визначаються на основі первинних балів, зафіксованих у контрольних листах (чек-листах) кожної станції.

Результуючий бал при проведенні ОСКІ визначається як середнє арифметичне балів станцій ОСКІ, помножене на коефіцієнт 200, округлене до цілого значення. Такий результуючий бал є оцінкою здобувача за 200-бальною шкалою. Формула для перерахунку результуючого балу (РБ):

$$РБ = \frac{C_1 + C_2 + C_3 + C_n}{n} \times 200,$$

де C_1, C_2, C_3, C_n – кількість балів на кожній станції, n – кількість станцій.

4.5. Бали з дисципліни у 200 бальній шкалі конвертуються у **4-бальну шкалу** за наведеними у таблиці 1 критеріями:

Таблиця 1

Критерії встановлення оцінки за традиційною 4-бальною шкалою

Оцінка за іспит за 200-бальною шкалою	Оцінка за екзамен за 4 бальною шкалою
Від 180 до 200 балів	5, «відмінно»
Від 150 до 179 балів	4, «добре»
Від 120 до 149 балів	3, «задовільно»
119 балів і менше	2, «незадовільно»

Оцінки за багатобальною (200-бальною) та чотирибальною шкалами секретар екзаменаційної комісії заносить до відповідних екзаменаційних протоколів. Секретар екзаменаційної комісії зобов'язаний у день проведення екзамену повернути до навчальної частини ННМІ заповнені екзаменаційні відомості з підписами голови та членів екзаменаційної комісії, екзаменаторів.

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Стор.11
СумДУ		Версія 02

4.6. Конвертація у шкалу ECTS

Під час проведення ранжування здобувачів бали з кожної дисципліни ОСКІ у 200-бальній шкалі конвертуються у шкалу ECTS. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться для усіх здобувачів випускного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно склали ОСКІ з відповідної дисципліни. Здобувачі, які одержали на екзамені з дисципліни 119 балів і менше (оцінка 2 «незадовільно») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються.

Бали за екзамен у 200 бальній шкалі конвертуються у шкалу ECTS за наведеними у таблиці 2 критеріями:

Таблиця 2

Оцінка ECTS	Оцінка за іспит за 200-бальною шкалою	Статистичний показник
A	Від 180 до 200	Відмінно
B	Від 160 до 179	Дуже добре
C	Від 150 до 159	Добре
D	Від 140 до 149	Задовільно
E	Від 120 до 139	Достатньо
Fx	Від 90 до 119	Незадовільно
F	Менше 90	Неприйнятно

4.7. Здобувач, який під час складання ОСКІ отримав оцінку «незадовільно» (за національною шкалою) та «FX» (за шкалою ECTS), відраховується з Університету і йому видається академічна довідка встановленого зразка та надається право повторного складання ОСКІ на компенсаційній основі один раз у наступний термін роботи екзаменаційної комісії протягом трьох років після закінчення Університету.

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення	Стор.12
СумДУ	об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Версія 02

4.8. Якщо здобувач без поважної причини не з'явився для складання ОСКІ, то в Протоколі присвоєння індивідуального ідентифікаційного номера ОСКІ та в Індивідуальному протоколі ОСКІ відзначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання екзаменаційної комісії. Цей випускник вважається таким, що отримав за ОСКІ оцінку «0» балів.

Документом, що підтверджує поважну причину відсутності здобувача на ОСКІ, є оформлена належним чином довідка про тимчасову непрацездатність, або витяг медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого, представлені не пізніше, ніж у першій половині дня проведення ОСКІ.

Здобувачам, які з поважної причини (документально підтвердженої) не склали у визначений термін ОСКІ, директор ННМІ може, за погодженням з головою екзаменаційної комісії, призначити додаткову дату складання екзамену, але лише у період роботи екзаменаційної комісії.

4.9. У разі незгоди з оцінкою здобувач має право на оскарження процедури проведення або результатів ОСКІ (апеляцію) протягом 7 робочих днів з дати складання іспиту.

Предметом оскарження може бути:

- порушення процедури проведення ОСКІ, що може вплинути на об'єктивність результатів ОСКІ;
- результати ОСКІ.

4.9.1 Апеляція подається особисто здобувачем вищої освіти на ім'я ректора в день проведення ОСКІ, але не пізніше ніж на наступний робочий день після оголошення результатів.

4.9.2 За дорученням ректора у разі надходження апеляції, розпорядженням першого проректора за його головуванням створюється комісія для розгляду апеляції.

4.9.3 Апеляція розглядається апеляційною комісією не пізніше, ніж на наступний робочий день після її подання. Висновки апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом. У разі встановлення апеляційною

МОН України	Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»	Стор.13
СумДУ		Версія 02

комісією порушень під час проведенні атестації, які вплинули на результати оцінювання, рішенням екзаменаційної комісії на підставі висновків комісії з розгляду апеляції здійснюється зміна оцінки.

4.10 Повторне складання ОСКІ з метою підвищення оцінки не дозволяється.

5. Прикінцеві положення

Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту у ННМІ Сумського державного університету розглядає та затверджує вчена рада інституту, після чого воно вводится в дію.

Зміни та доповнення до Положення про організацію і порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту у ННМІ Сумського державного університету вносяться відповідно чинного законодавства. Після прийняття нової версії, попереднє втрачає чинність.

РОЗРОБНИКИ ПОЛОЖЕННЯ:

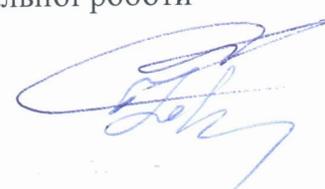
Директор навчально-наукового
медичного інституту

Заступник директора ННМІ з навчальної роботи
старших курсів

Завідувач кафедри стоматології

Андрій ЛОБОДА

Дмитро СОТНІКОВ

Юрій ЛАХТІН